

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

20.05.2020 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

АДВИБ

✓ Позиция на АДВИБ относно Законопроект за уреждане на отношенията, свързани с личните сметки за безналични ценни книжа

Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България /АДВИБ/ е един от най-активните участници на капиталовия пазар в България и в Европа. Организацията е основен изразител на интересите на публични компании в Република България и техните инвеститори. Освен това, АДВИБ като организация е доказала своя принос в развитието на капиталовия пазар в България и Европа.

Предвид широкия си експертен опит, АДВИБ изказва своето принципно несъгласие с предложението Законопроект за уреждане на отношенията, свързани с личните сметки за безналични ценни книжа, водени в централния регистър на ценни книжа от „Централен депозитар“ АД.

"След подробен анализ на уредбата на европейските капиталови пазари и след множество консултации с нашите международни партньори стигнахме до извода, че подобен законопроект е прецедент, той не почива на нито едно задължение на Р. България, произтичащо от Европейската правна рамка", се казва в позицията. "Напротив, подобен Законопроект влиза в остро противоречие не само с националното, но и с приложимото европейско право." Вижте пълния текст на позицията на АДВИБ по проекта [ТУК](#).

БНР

✓ Парламентът обсъжда промени в закона за запасите от нефт и нефтопродукти

Народното събрание ще обсъди на второ четене промените в закона за запасите от нефт и нефтопродукти, с които се регламентира поддържането на запаси от минимум 90 дни за по-широк кръг от нефтопродукти, в случай на непредвидени ситуации за страната.

С промените в закона се залагат гаранции, че в случаи на прекъсвания или затруднения на снабдяването, задължените лица трябва да създадат и поддържат количества на битум, кокс, сяр, масла, парафинови восъци и пропен, като бизнесът трябва да покрие количествата за 60 дни, а държавата – за останалите 30.

Досега задължителни запаси се пазят за автомобилни бензини и дизел, газьол, газ пропан-бутан, котелно и авиационно гориво.

Законодателните изменения са в изпълнение на регламент на Евросъюза, пряко свързан с изискването на сигурност на доставките, като част от приоритетите на енергийните политики.

Депутатите трябва да решат дали да се прокара задължението за съхранение за всяко лице, което внася или произвежда битум, който се използва в строителството за направата на асфалт.

Между двете четения на законопроекта от Асоциацията на търговците на битум и битумни продукти изразиха опасенията си, че подобно задължение ще доведе до допълнително оскъпяване на продукта, съответно и на изграждането на всички инфраструктурни обекти в страната, като настояха за изключването на този продукт от обхвата на законопроекта.

В дневния ред на Народното събрание е и второ четене на промените в закона за управление на агрохранителната верига, както и първо четене на измененията в закона за подземните богатства.

✓ ДДС от 9% за ресторантьорите и за книгите обсъжда ресорната комисия на НС

Промените в Закона за ДДС, с които трябва да се намали ставката от 20 на 9 на сто за ресторантьорите и за книгите, ще бъдат обсъдени на първо четене в ресорната парламентарна комисия.

Анонсираното предложение е на депутати от ГЕРБ и „Обединените патриоти“, но има и искания за намаляване на ставката също и от ДПС и БСП.

Финансовият министър Владислав Горанов и председателят на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова са категорично против промените в данъчното облагане. В момента единствено услугите, предлагани от хотелиерите, се облагат с 9% данък върху добавената стойност.

Исканията за намаляване на ДДС ставките не са нова тема за ГЕРБ, но за първи път има пробив срещу позицията на финансовия министър Владислав Горанов. През юни 2019 година и лично премиерът Бойко Борисов поиска по-ниска ставка за книгите:

„Отдавна го обмислям с Горанов, защото образованието винаги ни е било приоритет. Това е, дето се вика, капчица в морето, данъкът върху книгите“.

Тогава до промени в ставките не се стигна, а още в същия ден на анонса Горанов заяви:

„Аз уточнявам, че такова решение няма и че ще се води тепърва дебат и съм готов да се обзаложа с всеки един от вас, че в момента, в който се намали данъкът върху добавената стойност върху нещо, гарантирам ви, цените няма да паднат, единствено натискът върху фиска ще се увеличи, защото ще загубим постъпления.“

Думите на Горанов са от юни 2019 година, а дебатите за промените в ставката бяха провокирани от ДПС. Във втория ден, когато дойде на работа в парламента, депутатът Делян Пеевски заяви:

„Сваляме ДДС на хляба, защото това е голям проблем, на 5%. За лекарствата да помислим и за безплатни детски градини.“

„И за книги“, допълни тогава Йордан Цонев от ДПС.

Близо година по-късно, заради икономическия шок, провокиран от кризата с Covid-19, премиерът Борисов обеща на ресторантьорите приравнена ставка с тази на хотелиерите:

„Финансовият министър е много против“, каза Борисов и няколко часа по-късно добави: „Аз му казвам, че трябва да си стегне данъчните служители и да си съберат приходите. Имам му пълно доверие, ама той не ми е началник, аз съм му началник. Който не е съгласен, отива, дава си оставката и отива нататък. Аз имам да споделям с партията, защото партията се явява на избори.“

Намаляването на данъка за ресторантьорите е искане на "Обединените патриоти". Валери Симеонов от НФСБ:

„Ако тази мярка не даде този ефект, който очакваме, тя може да бъде премахната. Това е временна мярка“, каза Симеонов.

Освен предложението на управляващата коалиция, не липсват и други, например от ДПС:

„Всичко онова, което има етикет и е предназначено за децата до 3 години, също да бъде намалена ставката по ДДС на 9%“, предложиха от ДПС.

От БСП настояват към списъка с по-ниските ставки да се прибавят и лекарствата, които са от списъка на Националната здравноосигурителна каса.

✓ **Правителството одобрява допълнителни разходи**

И тази сряда правителството ще проведе редовното си заседание чрез видеоконферентна връзка.

Очаква се премиерът Бойко Борисов и министрите да одобрят допълнителни разходи по бюджета на Министерството на образованието за тази година, както и максималния размер на новите държавни гаранции за 2021 година по закона за кредитиране на студенти и докторанти.

На онлайн заседанието си кабинетът ще одобри допълнителни разходи по бюджетите на Министерството на отбраната и на Министерството на вътрешните работи за тази година.

✓ **От 25 май отпада карантината при вход у нас на българските шофьори на камиони**

От понеделник - 25 май, отпада карантината за българските шофьори на тежкотоварни автомобили, които влизат в страната. Това съобщи министърът на транспорта Росен Желязков:

„Както до 3 тона и половина, така и над 3 тона и половина, също така и автобусните шофьори. Тоест режимът, който беше досега - още от понеделник. Така се споразумяхме с бранша, така че това е също едно облекчение за международните водачи“.

Досега заради епидемията международните шофьори, които се завръщаха у нас, бяха поставяни под карантина от 14 дни преди да поемат на следващ курс.

✓ **Изтича срокът за подаване на заявления за директните плащания в земеделието**

Днес изтича удълженият срок, в който фермерите могат да подават заявления за подпомагане с директни плащания без санкция в тазгодишната кампания.

До 15 юни заявяването на субсидии може да продължи, но за всеки просрочен ден земеделците ще търпят санкция от 1% от дължимата сума.

Въпреки категоричните заявки, че тази година удължаване на кампанията няма да има, за да не закъсняват и плащанията, в последния възможен ден - на 15 май - агроведомството обяви, че отсрочва възможността за заявления без санкции с 5 дни. Като причина експертите посочиха множество постъпили в последния момент заявления в общинските земеделски служби в Сатовча, Гърмен, Панагюрище и Карлово. Те са подадени от фермери, които не са били предварително включени в изготвените графици. Това удължаване даде шанс и на биофермерите, които многократно алармираха, че не могат да се вместят в крайните срокове.

С удължаването до 20 май се изместват и другите срокове - до 5 юни земеделците могат да правят промени в заявленията си, а до 15 юни могат да подават нови заявления, но вече с един процент глоба за всеки работен ден закъснение.

✓ **Силен спад на строителството в България и в целия ЕС през март заради Covid-19**

Продукцията в строителния сектор на ЕС и в България спадна драматично през март, тъй като въведените в Европа мерки за ограничаване разпространението на Covid-19 оказаха значително влияние върху цялата икономическа активност и в частност върху строителството.

Строителството в ЕС се срина през март с 12,0% спрямо февруари, когато се понижи с 0,2%, докато строителството в еврозоната се сви цели 14,1% след спад с 0,5% месец по-рано.

Продукцията от гражданското и инженерно строителство се сви в ЕС с 13,7% (с 16% в еврозоната), а в сградното строителство - с 11,8% (спад с 14% в еврозоната).

Най-солиден спад през декември отбеляза строителството във Франция (срив с 40,2%), следвана от Италия (спад с 36,2%) и Словения (с 11,8%), докато слабо повишение беше отчетено в Румъния (с 2,1%), Германия (с 1,85) и Нидерландия (с 1,5%).

Спрямо година по-рано продукцията в строителния сектор на ЕС и еврозоната се понижи съответно с 13,4% и с 15,4%. Най-силен строителен спад на годишна база беше отново отчетен във Франция (спад с 41,2%), Италия (с 35,4%) и Белгия (с 23,2%), докато рекорден ръст отбеляза строителството в Румъния (скок с 28,1%), следвана от Германия (с 5,1%), Полша (с 1,5%) и Финландия (с 1,5%).

Според Евростат, в рамките на първото тримесечие на 2020 г. строителството в ЕС се сви на тримесечна база с 1,4%, а в еврозоната - с 1,8%, като и това представлява намаляване на европейското строителството за четвърто поредно тримесечие. Спрямо година по-рано строителството през първото тримесечие се понижи в ЕС с 2,9% и в еврозоната - с 3,4 на сто.

Според същото проучване на Евростат строителството в България също отбеляза силен спад през март с 11,2% спрямо февруари, когато се понижи с 1,2%.

На годишна база продукцията в българското строителство се понижи през март с 14,0% след понижение с 0,2% месец по-рано.

В рамките на първото тримесечие на годината строителството в нашата страна се сви с 4,2% спрямо предходните три месеца, когато се понижи с 0,2%, докато спрямо година по-рано отбеляза спад с 4,4% след повишение с 2,2% през последните три месеца на 2019 г.

✓ **ЕК ще представи свой план за възстановяване на ЕС през следващата седмица**

Планът на Комисията ще включва микс от безвъзмездни средства и заеми

Европейската комисия няма автоматично да изкопира и да използва френско-германското предложение, когато представи през следващата седмица собствената си идея за фонд за възстановяване на ЕС от коронавирусната криза, като ще включи комбинация от безвъзмездни средства и заеми, а не само грантове, както предложиха Париж и Берлин, заяви говорителят на ЕК Ерик Мамер на брифинг във вторник.

Франция и Германия предложиха в понеделник фонд за възстановяване в размер на 500 милиарда евро, който да предлага безвъзмездни средства за региони и сектори на ЕС, засегнати най-силно от пандемията Covid-19, за да им помогне, без да се налага повишаване на нивата на дълга.

"В нашето предложение ще има баланс между безвъзмездни средства и заеми", отбеляза говорителят на Комисията Ерик Мамер на редовен брифинг. "Ще видим какъв да е балансът, когато излезем с нашето предложение следващата седмица", допълни той.

Предложеният вчера план на френския президент Еманюел Макрон и германския канцлер Ангела Меркел [за безвъзмезден фонд за 500 млрд. евро](#) беше оценен високо от Италия, Испания, Международния валутен фонд и [Европейската централна банка](#), но австрийският канцлер [Себастиан Курц се противопостави на предложението](#), като заяви, че икономическото възстановяването трябва да се основава на заеми.

[Investor.bg](#)

✓ **Отварят детските градини на 22 май**

Няма да се изискват медицински бележки за отсъствия

Отварят детските градини на 22 май. Вероятно първо ще заработят само частните, а от следващата седмица и държавните. Решението ще взимат кметовете на градовете до 1 юни. Това стана ясно по време на брифинг на министъра на образованието и науката Красимир Вълчев и министъра на здравеопазването Кирил Ананиев. Вълчев обясни, че посещението не е задължително и не е препоръчително и призова всеки, който има възможност, да продължи да гледа детето си вкъщи. Няма да се изискват медицински бележки за отсъствия, за да няма струпвания пред лекарските кабинети. При постъпването в първия ден на детските градини и ясли ще се измерва температурата на всяко дете с нормален живачен термометър, тъй като дистанционните термометри не дават точна оценка на температурата. Родителите пък ще подпишат декларация за информирано съгласие и споделена отговорност, с което те ще декларират, че са запознати с всички мерки, които се предприемат и че те доброволно са пожелали тяхното дете да постъпи в детската градина. Предприети са и други мерки, които да гарантират социалната дистанция между отделните групи, учителите и персонала и родителите.

Предполага се, че групите да са от по 10-11 деца, в големите градове - между 12 и 18 деца в група. Очаква се този брой да намалява. Учителите ще бъдат с предпазни средства. Всяка седмица ще се провежда проучване за това, колко деца ще посещават детските градини, за да се създадат необходимите условия.

Около 30% от родителите все още се колебаят дали да пуснат детето си. 38% от родителите са готови да го направят, става ясно от анкетата на родителите.

През уикенда премиерът Бойко Борисов прогнозира, че детските заведения ще отворят врати след 24 май. Кметовете и директорите на заведенията обаче продължават да са обезпокоени как ще се съставят групи от по 10 деца при повече желаещи.

Преди около 10 дни на родителите беше предоставена възможност да се включат в анкета, в която да посочат дали искат да пуснат децата си на градина и при какви условия. Бяха попитани и дали имат опции да работят от къщи и дали за детето може да се грижи друг роднина. 95 хил отговора са получили от МОН. Анкетата е повече от представителна, увери Вълчев.

Темата е на дневен ред от няколко седмици, след като стана ясно, че противоепидемичните мерки се облекчават и много родители се върнаха на работните си места.

По данни на образователното министерство към април 83,6% от децата в страната са записани на детска градина.

„Вижте, ние нямаме притеснения за здравето на децата, а за персонала, който често е от рисковите група“, каза от своя страна и главният държавен здравен инспектор доц. д-р, д.м. Ангел Кунчев. Относно вероятността персоналет да откаже да се върне на работа, Вълчев обясни, че това са единични случаи и има механизъм за действие. В най-лошия вариант би могло да се стигне до полуднвено обучение в тази градина, в която няма достатъчно персонал. Предвижда се целево тестване на персонала, допълни министър Ананиев. По извадков принцип ще се направи изследване на около 1000 души от персонала, за да се проследи тенденцията в заболяемостта.

Ако се установи случай на заразено дете в дадена група, то тя ще бъде поставена под карантина. В зависимост от контактите на детето, може да бъде поставена под карантина и цялата детска градина. При това условие, за периода от 14 дни няма да се приемат нови деца, ще се изследват и тези, които са били в контакт с детето.

✓ Ананиев: Не се предвижда някой да връща или компенсира средства на НЗОК

Това е безсмислен дебат, който не знам как възникна, каза здравният министър

Не се предвижда някой да връща или компенсира средства на Здравната каса, няма такъв проблем. Това каза на брифинг в Министерски съвет министърът на здравеопазването Кирил Ананиев.

Изказването му е по повод напрежението сред лекари и болници, след като стана ясно, че от Здравната каса възнамеряват да накарат медицинските лица да върнат част от парите, които им е превела за времето на извънредното положение.

„Това е безсмислен дебат, който не знам как възникна. Всяка държава предприема кризисни мерки в областта на бизнеса, икономиката, социалната политика. Предприехме на законова основа специфичен механизъм на финансиране на лечебните заведения при неблагоприятни условия. В Националния рамков договор ясно и точно са разписани правилата, при които се финансират лечебните заведения“, обясни Ананиев.

По-рано сутринта д-р Иван Кокалов, член на Надзорния съвет на НЗОК, също увери, че лекари и болници няма да се налага да връщат пари на Здравната каса. Той обясни, че става дума за грешно тълкуване на извадка на заседанието на Надзорния съвет.

Няма да се отработват или връщат пари на НЗОК от договорените 85%. В Анекса към НРД 2020-2022 и методиката за заплащане на договорните партньори на НЗОК в условията на Извънредното положение няма залегнало такова условие, заяви и в позиция от БЛС след среща в здравното министерство.

Темата дали болниците ще връщат договорените 85% дойде на дневен ред след публикувана стенограма от заседание на Надзорния съвет на НЗОК, където се говори за "възстановяване" средства.

На срещата в министерството е получено потвърждение, че болници и медици няма да връщат пари.

✓ Битката на централните банки с пандемията може да прерасне в безкрайна война

Социалните, политическите и икономическите последици от „приспиването“ на икономиките за продължителен период от време могат да се задълбочат

Големите централни банки купуват от придобиващото все по-големи размер меню от държавни облигации, корпоративен дълг и потребителски заеми, за да помогнат на бизнеса и домакинствата във времената на пандемия - и никой не знае дали някога ще могат да спрат.

Най-оптимистичният сценарий прогнозира забавяне на заразата и спад в броя на инфектираните, възобновяване на търговията и връщането на хората на техните работни места, пише Ройтерс.

Според най-мрачния сценарий вирусът остава, а икономиките по света ще изпитат остра нужда от подкрепа на фона на подновените блокади. Същевременно централните банки, начело с Федералния резерв на САЩ, ще повторят упражнението – държавен дълг, корпоративен дълг, може би дори и финансиране за ипотеките и работни места.

Социалните, политическите и икономическите последици от „приспиването“ на икономиките за продължителен период от време могат да се задълбочат. Невъзможността за нормално протичане на работните процеси водят до ерозия на уменията. Бизнес провалите унищожават богатството и намаляват инвестициите. Евтините пари и паричните трансфери рискуват да надуют големи балони с активи, увеличавайки пропастта между богати и бедни.

През май Английската централна банка обяви, че ще купува още държавни облигации, точно когато от финансовото министерство заявиха, че ще използват дълг за изплащане на заплатите на съкратените работници. Какво може да се случи, ако централните банки бъдат принудени да се координират с правителствата, превръщайки подобно сътрудничество в нова ортодоксална практика?

Генералната промяна

След десетилетия на борба с дефлацията, която причини спад на доходите и значително забавяне на икономическия растеж, Японската централна банка (ЯЦБ) непрекъснато увеличава своя отпечатък. Сега тя притежава почти половината от всички японски държавни облигации, а миналата седмица се съгласи да купи „толкова, колкото е необходимо“ по време на кризата.

ЯЦБ, която към февруари притежава 4,7% от пазара на корпоративни облигации в Япония и около 10% от краткосрочните корпоративни заеми, увеличава и покупките на корпоративен дълг.

„Ние не монетизираме държавен дълг“, заяви гуверньорът на банката Харухико Куродао. Само че купувайки това, което е необходимо в рамките на политиката на регулатора за „контрол на кривата на доходността“, основно това поддържа ниските лихви.

В Европа и САЩ подобни „неконвенционални“ политически инструменти бяха използвани през 2008 г. за борба с финансовата криза, пренесла се в реалната икономика.

Фед купи около 4 трлн. долара държавни облигации, за да намали разходите по заемите, и използва други средства, за да запази пазарите и да намали проблемните ипотечи в балансите на кредиторите. Вече неизползваните мерки, които спомогнаха за запазване на работните места и подкрепиха растежа, трябваше да бъдат „изключителни“. Шокът от коронавируса обаче изтласква границите допълнително.

Какво е необходимо

Последствията за някои европейски икономики, по-специално за Италия, са толкова тежки, че анализаторите очакват Европейската централна банка (ЕЦБ) да използва значителна част от капацитета си, за да спаси положението. Един от начините би бил политиките да се съгласят да поставят Италия или евентуално целия валутен съюз в спешна програма, която да позволи на ЕЦБ да финансира националните дългове по схема, известна като Окончателни парични трансакции (ОПТ).

Според анализатора Салман Ахмед от Lombard Odier Investment Managers, веднъж активирана, ОПТ схемата ще остане завинаги.

Управителят на ЕЦБ Кристин Лагард заяви в четвъртък, че нейната „гъвкава“ Пандемична програма за спешни покупки е по-добро средство за настоящата ситуация от ОПТ, неизползвана в предишната криза.

Фед затвори различните спешни и „спасителни“ програми, които стартира, за да се справи с кризата през 2007—2009 г., надявайки се този път да избегне някакви трайни ангажименти. Без ваксина или ефективно овладяване на вируса обаче централните банки вероятно ще продължат да действат, като това ще се окаже едва началото на един дълъг процес.

Фед, който помогна на финансовите институции в последната криза, вече купува корпоративни облигации, отпуска заеми на щатските власти и се съгласява да финансира до 95% от банковите заеми на хиляди предприятия. Още преди да стартират, програмите на банките вече са разширени, за да достигнат до по-рискови кредитополучатели, включително някои понижени до „паднал ангел“ корпорации, по-малки градове и окръзи.

Всички тези промени разчитат на покриващ загубите капитал от Министерството на финансите, чиито дългове Фед обеща да закупи.

Дългът на частния сектор в САЩ възлиза на около 32 трлн. долара в края на миналата година, докато дългът на федералното правителство е около 24 трлн. долара в сравнение с БВП за 2019 г. от 21,7 трлн. долара. Числата са големи, каквито са и обещанията.

[В. Монитор](#)

✓ Ангелкова: Рекламираме България като страна с малко заразени с COVID-19

Имаме възможност с много сериозна мобилизация да удвоим чуждрастранните туристи от определени пазари, тъй като се рекламираме като с страна с изключително нисък процент на заразени с коронавирус. Това коментира министърът на туризма Николина Ангелкова в предаването "Здравей, България" по Нова телевизия.

Тя направи препратка към снощната среща между Борисов и колегите му от Гърция, Румъния и Сърбия. На нея беше договорено от 1 юни да се влиза свободно в южната и западната ни съседка като за целта ще се попълват декларации, подобни на тези от КПП-тата. Предложението на ресорното министерство е да бъдат разрешени и пътуванията с цел туризъм, засега са позволени само работните и семейните посещения.

Ангелкова заяви, че в момента се водят интензивни разговори с Германия, Франция, Австрия, Полша, Чехия и скандинавските страни, които са в сходна епидемична обстановка. Основната им цел е от 15 юни да бъдат рестартирани чартърните полети.

По отношение на протестите на превозвачите в сектора, които блокираха столицата вчера, ресорният министър поясни, че правителството винаги е готово за диалог. Исканията на представителите на "случайния превоз" са представени още по време на срещите на Ангелкова по Черноморието и вече са обсъдени с транспортния министър Росен Желязков. Разработват се указания и правила за работа.

"Постигнатата вчера договорка касае и тях. Когато стартират пътуванията, те ще са първите, които ще посрещнат туристите, и ще им предложат своите услуги", обясни тя.

Туристическият министър отново припомни и какви са мерките, които хотелите трябва да предприемат, в случай че има съмнения за заразен с COVID-19. Според указанията на министерството мястото за настаняване няма да бъде карантинирано, но трябва да бъде осигурен изолатор, където да бъде настанен гостът до пристигането на медицинските екипи.

Във връзка с изказванията на президента Румен Радев относно предприетите от правителството мерки и "враждата" между него и премиера, тя заяви, че "не трябва да се замерваме със статистика".

"Не е въпросът в това кой какво е предложил, а какъв е постигнатият резултат", продължи тя. Едни от ключовите предложения за рестарт на туризма у нас са туристическите ваучери и субсидирането на чартърни полети.

Ангелкова обобщи, че е съвсем нормално след отварянето на границите да се прибегне и към възстановяване на работната дейност в закритите заведения при спазване на хигиенните изисквания.

✓ Разработват нова извънредна мярка „Съхранение на вино“

Започва разработване на мярка „Съхранение на вино“ за включването в Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор (НППЛВС) 2019 – 2023 г. Около това решение се обединиха представителите на бранша по време на видеокоферентна среща с министъра на земеделието, храните и горите Десислава Танева и изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ Васил Грудев, съобщиха от МЗХГ.

Подпомагането на винарските предприятия ще бъде насочено към складиране на вино с цел временното му оттегляне от пазара заради невъзможността да бъде пласирано вследствие на пандемията от COVID-19.

Другата възможна извънредна мярка „Дестилация на вино“ няма да се прилага, тъй като не отговаря на настоящите нужди на сектора.

Представителите на бранша се обединиха около решението да бъде отворен, в началото на месец юли, втори целеви прием по мярка „Инвестиции в предприятия“ само за авансови плащания от бюджет 2020 година.

По време на срещата стана ясно, че е обнародвано изменение на Наредба № 6 от 2018г., което урежда прилагането на кризисната мярка „Събиране на реколтата на зелено“ през 2020 г.

3036,86 лв./ха е максималният размер на подпомагане, който може да получи бенефициент по мярката за 2020 г. В момента по нея е активен прием в Изпълнителната агенция по лозата и виното със срок до 5 юни, а заявления по мярката в ДФЗ ще се приемат от 15 до 19 юни. В момента са публикувани за обществена консултация предложенията за изменения по отношение на мярката „Преструктуриране и конверсия на лозя“.

Министър Танева съобщи, че е подготвено предложение до ЕК за извънредна мярка, която да се предприеме на ниво ЕС, за справяне с пандемията Covid-19 и нестабилното положение на лозаро-винарския сектор.

✓ По-ниско ДДС за детските храни е мярка за демографска сигурност, обяви Караниколов

9% ДДС за детски храни, фармацевтични продукти, включително памперси за деца до 3 години, е част от социални мерки за демографската сигурност на страната, обяви в ефира на Нова телевизия икономическият министър Емил Караниколов. По думите му е необходимо по-широко обсъждане на темата за намаляване на ДДС в различни сектори трябва да бъде направено с много добър анализ.

Припомняме, че предложението за по-нисък косвен данък за детските храни е част от законопроект с поправки в Закона за данък върху добавената стойност, внесени от депутатът от ДПС и издател на "Телеграф медиа" Делян Пеевски, както и неговите колеги - председателят на Движението Мустафа Карадайъ и зам-шефът на парламентарната група Йордан Цонев.

„Дължни сме пред обществото да осигурим на децата — нашето бъдеще, пълноценни условия за отглеждане и развитие независимо от ситуацията, в която се намираме. Смятаме, че тази мярка е мощен инструмент за подкрепа на раждаемостта и демографската политика, аргументираха се вносителите.

Караниколов подкрепи предложението ДДС за секторите хотелиерство и ресторантьорство да падне от 20 на 9%. Според него секторите са удари много тежко от кризата заради коронавируса и дори се очаква положението да стане още по-тежко.

Всички облекчения за бизнеса трябва да бъдат правени след сериозни анализи: "Темата за ДДС-то трябва да бъде отворена, не трябва да се прави на парче, но темата е много дълга. В случая с ресторантьорството имаме сектор, който е пострадал на 100% и ще има тежки проблеми в следващите години. Това е антикризна мярка на правителството за сектора", каза още по темата Караниколов.

✓ С 30 дни се удължават ограниченията за пътуване между Канада, САЩ и Мексико

Съединените щати, Мексико и Канада казаха, че ще удължат забраната за преминаване през общите им граници по неоснователни причини с още 30 дни заради коронавируса, предаде ДПА.

Министерството на вътрешната сигурност на САЩ каза, че ограниченията, които бяха наложени в средата на март и срокът им щеше да изтече днес, ще бъдат удължени до 22 юни.

Това е важно решение, което ще гарантира сигурността на хората в Канада и САЩ, каза канадският премиер Джъстин Трюдо.

Министерството на външните работи на Мексико потвърди 30-дневното удължаване.

САЩ обявиха, че ще удължат и свързаните с пандемията правила, които им дават право на бързи депортации на мигранти, заловени на границите.

БНТ

✓ Президентът: Културните дейци не бива да бъдат лишени от извоювани вече трудови права

Културните дейци имат своя значим принос за укрепване на духовната сила, която обединява обществото. В този труден момент всички творци се нуждаят от подкрепата не само на публиката си, но и на държавата. Това заяви президентът Румен Радев на среща с председателя на Съюза на българските музикални и танцови дейци Станислав Почечански. Двамата обсъдиха актуални въпроси в областта на културата в контекста на епидемичната криза и последвалите рестрикции, засегнали първо тази сфера.

От съюза изразиха опасения, че има риск художествено-творческите, техническите и административните колективи да загубят трудови права, след като на 6 юни т.г. изтича срокът на действие на браншовия колективен трудов договор за музикално-сценичните изкуства, а подготовката за новия документ се бави. "При изтичането на действащия договор, той не може да бъде автоматично подновен и се прекратява, а това ще постави на изпитание творци в уязвими групи,

особено тези, на които им предстои пенсиониране“, обясни Почекански. Той алармира и за липсата на отговор от ресорното министерство по искането за свикване на заседание на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество, на което да бъдат обсъдени и антикризисните мерки за бранша.

Културните дейци не бива да бъдат лишени от извоювани вече трудови права, заяви президентът Румен Радев и допълни, че особено в настоящата криза липсата на нов колективен трудов договор ще задълбочи тежката ситуация, пред която се изправиха българските творци. По думите на президента, още в началото на кризата, предизвикана от коронавируса, редица държави са реагирали бързо и адекватно с конкретни и детайлни мерки в помощ на засегнатите артисти. „Необходимо е по-сериозно внимание към българските творци, изгубени работни места трудно се възстановяват“, заяви Румен Радев.

✓ "Референдум": За или против намаляването на ДДС за определени стоки и услуги

За или против намаляването на ДДС за определени стоки и услуги? Това беше темата в "Референдум" снощи.

На въпроса дали намаляването на ДДС само за някои стоки и услуги ще намали крайните им цени за потребителите, 30,5% от анкетиранияте отговарят с "по-скоро да". 69,1% смятат, че по-скоро не, а 0,4 на сто са без мнение.

На въпроса как трябва да бъдат подпомогнати бизнесите, пострадали от кризата, 51,7% от анкетиранияте смятат, че това трябва да стане чрез директно финансиране. Според 41,2% трябва да стане чрез намаляване на ДДС, а 7,1 на сто са без мнение.

Какъв ще бъде ефектът от мярката и има ли рискове - темата в студиото дискутираха експертите проф.Гарабед Минасян, Лъчезар Богданов, Георги Ганев и Стоян Панчев.

Вижте цялата дискусия [ТУК](#).

[Мениджър](#)

✓ Пътуваме до Гърция и Сърбия без карантина от 1 юни

От 1 юни пускаме свободно, без карантинирани бизнеса, семейни, дипломатически, хуманитарни и транспортни връзки с Гърция и Сърбия. Това заяви премиерът Бойко Борисов след онлайн конференция с президента на Сърбия Александър Вучич, премиерите на Гърция Кириакос Мицотакис и Румъния Лудовик Орбан. Във видеоконференцията са участвали и

министрите на външните и на вътрешните работи, на здравеопазването, на транспорта и на туризма на четирите държави.

На 1 юни четиримата премиери ще проведат и физическа среща във Варна, съобщи още премиерът. Все още няма ясно фиксирана договореност с Румъния, стана ясно от думите на премиера.

"Румънският парламент, се надяваме да вземат решение, което да е в унисон с решението, което взехме трите държави, така че и с тях да махнем тази 14-дневна карантина, която спъва работата", обясни Борисов.

По думите му ще има "семпли декларации" при преминаване на границата със Сърбия. В тях ще се записват трите имена и телефон и ще се декларира, че пътуващият няма симптоми, че е запознат с епидемиологичната обстановка и че пътува на собствен риск.

"Сега външните и вътрешните министри ще започнат по най-бързия начин уеднаквяването на критериите за движение", уточни Борисов.

И изтъкна, че всички са поздравили България за най-добро справяне с епидемията в региона.

"Сами виждате, че в момента данните са такива, че може с "премерен" риск да направим така, че да заработят повече системи, което да гарантира приходи както за хората, така и за бюджета", каза той.

Борисов заяви още, че се мисли за отварянето на ресторантите от 1 юни. "Гърците вече имат правителствено решение от 15 юни за чужди граждани да ги отворят. В тези 4 държави, всички действаме горе-долу по един и същи начин".

Във връзка с протестите на превозвачите, Борисов каза: "С всички се срещаме. Тези мерки и това, което всеки ден правим е свързано и с тях".

"Всички системи трябва да бъдат захранвани със стотици милиони и милиарди. Някои казват "ама парите щели да дойдат от ЕС". Те не идват от там. Освен, че имаме вноски към ЕС, той още няма приет бюджет и съответно, ако се тегли такъв заем от ЕС, всяка една от нашите държави трябва реципрочно да издаде банкова гаранция. За България е над 100 милиона евро, което трябва да мине през парламента, да го одобрят", обясни той.

"И те (от ЕС - бел. ред.) казват: Взимайте си парите от бъдещето на програмите. Хубаво, ама ако сега ги похарчим, какво ще правя след 2-3 години? Това са парите от следващия програмен период. Ние сме доволни от това, което ЕС казва, но чакаме и нещо по-простичко. Всичко друго е игра на думи, игра на хартия. Става въпрос за нашите пари. И не на последно място - все още чакаме над 1 милион теста. Въпреки недостига, тестваме средно европейски", допълни министър-председателят.

"С Австрия и Германия говорим в момента за облекчаване на мерките. С тях работим активно. България е една от най-любимите дестинации за туризъм", обясни още той.

"От 25 май отпада карантината за всички български шофьори на товарни автомобили, които влизат в страната, както до 3,5 тона, така и над, включително и автобусните шофьори", каза транспортният министър Росен Желязков.

Борисов взе отношение и по коментара на президента Радев, направен по-рано, че ако той управлява, няма да се краде и че "откакто ни управлява Борисов, смъртността расте, а България се стопи със 600 000. "Вярно ли е казал така? Не вярвам, че един обединител на нацията може да произнесе такива думи, защото ако си спомним тези 3-4 месеца на служебно правителство, когато той беше президент и премиер и единственото, което запомнихме е желанието да се похарчат милиарди за грипните. Ние никога не сме си позволили такъв тон и такива комуникации!", отсече Борисов.

✓ **Борисов не мисли за оставка на финансовия министър**

Не се обсъжда оставката на финансовия министър, категорично заяви премиерът Борисов в отговор на журналистически въпрос по време на вчерашния брифинг след виртуалната конференция с колегите си от Румъния, Сърбия и Гърция. Лаконичният коментар е по повод твърденията на Васил Божков, че е поддържал отношения по повод хазартния си бизнес само с министъра на финансите Владислав Горанов. Божков публикува и sms-кореспонденция. В предишно "включване" от Дубай, в интервю за bTV Божков пък директно поиска Горанов да си подаде оставката.

В отговор на друг провокативен въпрос премиерът изтъкна, че по никакъв начин по негово време не е увеличена властта на депутата Делян Пеевски и допълни, че той е депутат като останалите. Освен да прави дарения, аз не съм чул в последните месеци с нещо да се е занимавал, заяви Борисов.

В средата на юни ще знаем дали ще можем да "изплуваме" от кризата заради коронавируса сами, или ще трябва да си помогнем и с кредит, посочи още премиерът. Загубите за българската икономика в момента идват от липсата на приходи. "Към 3,5 млрд. лева, мисля, че са към момента, но по последни данни на митници, на приходните агенции, в средата на юни горе-долу ще знаем дали ще можем да изплуваме сами, или ще трябва да си помогнем и с кредит", каза Борисов.

✓ **1021,10 лева е средният осигурителен доход за март**

Размерът на средния осигурителен доход за страната за месец март 2020 г. е 1021,10 лв., обяви Националният осигурителен институт.

Средномесечният осигурителен доход за страната за периода от 01.04.2019 г. до 31.03.2020 г. е 1004,47 лв.

Определеният средномесечен осигурителен доход за страната за посочения период служи при изчисляване размерите на новоотпуснатите пенсии през месец април 2020 г., съгласно чл.70, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване

✓ **Продължителна глобална рецесия е все по-вероятна**

Мениджърите по управление на риска очакват продължителна глобална рецесия в резултат на пандемията от коронавируса Covid-19, показва доклад на Световния икономически форум.

Две трети от 347 анкетираните в проучването поставят продължителното икономическо свиване за следващите 18 месеца.

Половината от запитаните очакват фалити и консолидация на индустрията, неспособност на много от индустриите да се възстановят и високи нива на безработица, особено сред младите.

„Кризата опустоши живота и поминъка. Това предизвика икономически трясък с всеобхватни последици и разкри неадекватността на миналото“, заяви Саадия Захиди, управляващ директор на Световния икономически форум.

Екологичните цели рискуват да бъдат отхвърлени в резултат на пандемията, се казва в доклада от проучването, но правителствата трябва да се опитат да намерят начин за „зелено възстановяване“.

„Вече имаме уникалната възможност да използваме тази криза, за да направим нещата по различен начин и да изградим по-добри икономики, които са по-устойчиви и приобщаващи“, коментира Захиди.

Докладът е съставен от Консултативния съвет за глобални рискове на Световния икономически форум съвместно с Marsh & McLennan Companies Inc и Zurich Insurance Group.

✓ Citigroup с оптимистична прогноза за фондовите пазари

Американските фондови пазари ще осигурят едно от най-стръмните възстановявания в историята си през следващата година, като се върнат на нивата от преди пандемията повече от два пъти по-бързо, отколкото след финансовата криза през 2008 г., смятат анализатори от американската банка Citigroup.

В писмо до клиентите си банката прогнозира, че борсовите индекси Стандарт енд Пуърс 500 (S&P 500) и промишленият Дау Джонс (Dow Jones Industrial Average) ще бъдат съответно на равнище 3160 пункта и 28 400 пункта през юни 2021 година, което е съответно със 7 процента и с 15,5 процента повече спрямо сегашните равнища, пише Ройтерс.

Прогнозата е най-оптимистичната сред другите прогнози за американските фондови пазари, според които няма да има растеж през следващите 12 месеца.

Според Citigroup двата индекса ще възстановят 81% и 90% от загубите за 465 дни, или малко над 15 месеца. Еквивалентното възстановяване след финансовата катастрофа през 2008 г. отне 1 107 дни на S&P 500 и 1 288 на Dow.

Оптимистичните цели отразяват очакванията за подобряване на икономическите резултати през следващата година и през 2022 г., казва в бележката анализаторът Тобиас Левкович.

„В прогнозата са взети предвид и очакванията за ваксини и лечения срещу COVID-19, които премахват много от препятствията към обратното нормализиране“, допълва той.

След срива на фондовата борса през 1987 г. на индексите им отне повече от 18 месеца за подобно възстановяване, въпреки че и тогава, и през 2008 г. загубите също отнеха повече време от този път.

Citigroup включва нотка на предпазливост, като посочва безработицата, президентските избори в САЩ и евентуално по-строгите стандарти за кредитиране като риск за пазарите.

✓ Европейските борси се оцветиха в червено след рекорден ръст

Основните индекси на европейските фондови борси регистрираха спад в ранната търговия във вторник, след като загубите в секторите на здравеопазването и строителството засенчиха позитивните нагласи от новината за напредък в разработването на ваксина за COVID-19, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 2,64 пункта, или 0,77%, до 338,95 пункта, след като в предния ден записа най-високия си ръст в процентно изражение от 24 март насам на фона на оптимизма от разхлабването на ограничителните мерките в редица европейски страни.

Немският DAX отчете спад от 52,83 пункта, или 0,48%, до 11 006,04 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 26,56 пункта от стойността си, или 0,44%, достигайки ниво от 6 022,03 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 36,34 пункта, или 0,81%, до 4 462 пункта.

Индексът на здравните компании SXDP, които остана сравнително стабилен в условията на пандемия, се понижи с 1,12%, до индексът SXOP, в които влизат строителните фирми, падна с 1,17%.

Европейският автомобилен индекс SXAP се понижи с 0,79%, след като стана ясно, че продажбите на нови коли в Европа са паднали с 76,3% на годишна основа през април.

Силен ръст на Уолстрийт

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха най-добрия си ден от повече от месец в понеделник, след като новините за напредък в производството на ваксина срещу коронавируса внесоха оптимизъм на пазарите, предаде Си Ен Би Си.

Промисленият индекс Dow Jones отчете ръст от 911,95 пункта, или 3,85%, до 24 597,37 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 се повиши с 90,21 пункта, или 3,15%, до 2 953,91 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq напредна с 220,27 пункта, или 2,44%, до 9 234,83 пункта. За Dow и S&P 500 това е най-големият еднодневен ръст от 6 април, а за Nasdaq от 29 април. S&P 500 също така завърши деня при най-високото си ниво от 6 март.

Междувременно акциите на фармацевтичната компания Moderna скочиха с 19,96%, след като тя съобщи за „положителни“ резултати от първата фаза на тестове за потенциална ваксина срещу COVID-19. От компанията поясниха, че след приети две дози, всички 45 пациенти, участвали в теста, са развили антитела срещу вируса.

„Информацията, идващата от Moderna, намали неизвестността на пазара“, коментира Кристиан Фромхерц от Tribeca Trade Group.

Същевременно с това акциите на Disney поскъпнаха с 7,15%, а тези на MGM Resorts с 10,54%. Книжата на оператора на круизни кораби Carnival поскъпнаха с 15,18%, а тези на авиопревозвачите Delta Airlines и United Airlines – с 13,91% и 21,13%. Акциите на Netflix, които досега се възползваха от оставането на хората по техните домове, поевтиняха с 0,35%. В

банковия сектор, книгата на Wells Fargo, Bank of America, Citigroup и JP Morgan Chase поскъпнаха съответно с 8,78%, 6,95%, 8,95% и 5,30%.

За оптимизма на пазарите допринесе и коментара на председателя на Фед Джером Пауъл, който заяви пред Си Би Ес, че централната банка не е останала без муниципии за подкрепяне на икономика.

„Направихме в движение каквото можехме. Далеч не сме останали без муниципии. Наистина няма лимит върху това, което може да направим, с нашите програми за кредитиране“, заяви Пауъл.

Той също така каза, че е уверен в възстановяването на американската икономика, но допълни, че това може да се случи едва след като бъде намерена ваксина за COVID-19.

Оптимизъм в Азия

Азиатските фондови борси записаха повишения във вторник, следвайки повишенията на Уолстрийт на фона на надеждите за скорошно разработването на ваксина за коронавируса, предаде Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 отчете ръст от 299,72 пункта, или 1,49%, до 20 433,45 пункта, като книгата на Nippon Steel поскъпнаха с 6,77%. Акциите на Softbank поевтиняха с 2,74%, след като компанията отчете огромна загуба през миналата фискална година.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite се повиши с 23,16 пункта, или 0,81%, до 2 898,58 пункта, докато по-малкият измерител Shenzhen Composite напредна с 22,73 пункта, или 1,26%, до 1 823,57 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng записа ръст от 453,36 пункта, или 1,89%, до 24 388,13 пункта, като книгата на PetroChina поскъпнаха с 2,96%.

В Южна Корея индексът Kospi се повиши с 43,5 пункта, или 2,25%, до 1 980,61 пункта, като книгата на Samsung Electronics поскъпнаха с 3,07%.

Австралийският измерител ASX 200 напредна с 99 пункта, или 1,81%, до 5 559,5 пункта, след като книгата на BHP поскъпнаха с 5,89%.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 0,71 пункта, или 0,16%, до 450,46 пункта. BGBX40 се повиши с 0,17 пункта, или 0,18%, до 95,83 пункта. BGTR30 напредна с 0,97 пункта, или 0,21%, до 466,30 пункта. BGREIT записа спад от 0,15 пункта, или 0,11%, до 133,14 пункта.

[Земя](#)

✓ Сделките с имоти в България се сринали с две трети през март

Вписаните сделки с имоти само през март у нас са намалели с 66,4% на годишна основа, става ясно от данни на Агенцията по вписванията, предоставени на Investor.bg. През март са вписани общо 6737 сделки спрямо 20 083 през същия месец на миналата година.

На 13 март у нас беше въведено извънредното положение за спиране на разпространението на коронавируса, което първоначално замрази имотния пазар в големите градове и в цялата страна. Публикувани в края на април данни на Агенцията по вписванията за сделките с имоти през първото тримесечие също показаха спад между януари и март от 5,8%, като за първи път от 2017 г. вписаните сделки в цялата страна спаднаха под прага от 40 хил.

Сред големите градове у нас най-значително свиване на сделките с имоти през март е регистрирано във Велико Търново – 31,2%, или 262 вписани сделки спрямо 381 през март 2019 г. В София те са се понижали с 24,5% за март, когато са били вписани 2452 сделки спрямо 3250 година по-рано. Вписаните сделки с имоти в столицата регистрираха спад и през първото тримесечие от 6,3%, като сделките за периода достигнаха най-ниското си ниво от три години насам. В Пловдив през март са вписани 1200 сделки спрямо 1696 година по-рано, което е спад с почти 30%. През първото тримесечие Пловдив регистрира най-голям спад на сделките с имоти сред големите градове у нас от 9,6%, като за първи път от 2017 г. насам броят им падна под прага от 3000 за периода между януари и март. Варна единствена сред големите градове в страната постигна ръст на сделките с имоти през първото тримесечие, а броят им достигна най-високото си ниво за периода от финансовата криза през 2008 г. насам. Само през март обаче те са намалели с 23,8% - от 1358 през март 2019 г. на 1034 през същия месец на тази година.

Данните се отнасят за сделки с всички видове имоти, включително земеделска земя. От Агенцията по вписванията обясняват, че не могат да предоставят информация само за сделките с жилища, тъй като „при вписване няма нормативно изискване да бъде попълвана информация дали имотът е жилищен или не при нанасяне на данни и съхраняването им в имотния регистър“. Данните на агенцията се отнасят само за нотариално изповядани покупко-продажби и не вземат предвид сделките с имоти „на зелено“.

✓ България единствена не подпомогна хората във време на криза

България е единствената страна в света, а не в Европа, която при извънредно положение не се погрижи директно за бизнеса и за населението. Единствената!

Всички останали страни взеха мерки. Гърция даде по 700 евро на човек на месец, Германия даде 900 евро, в Щатите на хората с до 45 000 долара годишен доход бяха отпуснати по 1200 долара, а на всички американски деца – по \$500. Във Великобритания властите дадоха на семейства под определен праг на доход и които са засегнати пряко от кризата по 10 000 паунда за целия период на извънредното положение.

В Кипър, която е страна от нашата черга, отпуснаха по 700 евро. И не само това – разширявам малко въпроса – сега всички големи акъли твърдят, че диференцираното ДДС е изключително вредно. Това не е вярно! В цяла Европа без да има коронавирус, има диференцирано ДДС, с изключение на Швеция, това е страната с най-висока ставка – 24%, след

това сме ние с 20 на сто. По време на коронавируса в почти всички страни ДДС-то се намали. Например в Румъния от 19 стана 17 процента, като там диференцирано ДДС, но го свалиха с две на сто. Така стана и в Гърция, Кипър, Македония, навсякъде. В някои държави дадоха възможност на бизнеса 2 месеца да не плащат корпоративен данък, не да го отложат, а да не го плащат. Само България не го направи.

Управляващите си пазят парите, не че няма, има пари. Ще ви кажа – 10 милиарда са във фискалния резерв, от които 2,8 млрд. са за пенсии, тях ги оставяме, остават 7 милиарда. Имаше близо 1,5 милиарда излишък и още 10 милиарда гласуваха допълнително да продадат акции и да вземат заем. Това за 20 милиарда! Но на никого не дадоха.

Чак сега почнаха да дават при хиляди условия на малките фирми по 10 000 лева, а на средните по 30 хиляди. Както вие казахте, отпуснаха на хората и на фирмите само възможността да взимат кредити.

(Мика Зайкова, икономист, от нейни интервюта в ТВ 7/8 и Lupa.BG)

✓ Две българки с най-високото отличие на WWF за опазване на природата

Екопредприемачите Блажка Димитрова и Боряна Узунова са сред четиримата европейци, получили най-голямото отличие на WWF, наградата на президента - за техните усилия да вдъхновят промяна в отношението към природата, съобщиха от екологичната организация. Наградата се връчва всяка година от 2012-а година насам и е считана за най-високото признание на международната организация за млади природозащитници от цял свят.

„Тазгодишните победители използват страстта си, за да генерират творчески решения в някои от най-проблемните области на нашия свят“, коментира Паван Сухдев, президент на WWF International.

Стремежът за живот без отпадъци подтикна Блажка Димитрова да учреди неправителствена организация, както и да създаде първия ресторант с нулеви отпадъци в България. Тя развива своите идеи в книга, а по-голямата част от времето си посвещава на това да обучава хора и институции как да живеят и работят, използвайки отговорно природните ресурси. Блажка се застъпва също за законодателни и регулаторни промени, които да насърчат предприятията да трансформират дейността си така, че да не отделят отпадъци.

Боряна Узунова пък работи в сферата на модната индустрия, като предприемаческите ѝ амбиции я водят към намалгане на екологичен и морален отпечатък на промишлеността върху околната среда. Тя стартира компания за хардуерни и софтуерни технологии, която улеснява производството на дрехи по поръчка. Нейната крайна цел е елиминирането на необходимостта от масово производство, което не само стимулира неустойчивото потребление на ресурси, но и води до високи нива на замърсяване на атмосферата.

„Нашето въздействие върху природата само през последните 100 години доведе до почти пълното изчерпване на ресурсите, които Земята е създала през последните четири милиарда години. Това води до изменение на климата и изчезване на стотици видове. Модата е вторият най-голям замърсител, а моята любов към науката и технологиите ми помогна да намеря решения за кръгова икономика в сектора. Това е моят скромнен принос към общите усилия за спасяването на нашата планета“, каза Боряна Узунова.

Другите двама победители са 13-годишният активист за климата Атлас Сарафоглу, както и хидрологът и защитник на реките в Полша Пьотр Беднарек. От съображения за сигурност тази година Наградата на президента на WWF ще бъде връчена виртуално. Отличието признава и насърчава изключителните постижения на младите хора под 30 години, които дават значителен принос към усилията за опазването на природата.

Дума

✓ Държавата ще контролира сама себе си за горивата

У нас се задава поредният абсурд, след като правителството обяви намеренията си държавата да се конкурира с останалите играчи на пазара на горива и едновременно с това да ги контролира. Това стана ясно от специалната пресконференция на министъра на финансите Владислав Горанов и на министъра на икономиката Емил Караниколов за предстоящите промени в Закона за държавния резерв и военновременните запаси, с които ще бъде създадена държавна петролна компания. Тя ще започне да изпълнява всички функции на резерва в сферата на горивата, включително контрола над компаниите на пазара за това дали съхраняват задължителните запаси от горива. Така излиза, че държавната компания ще контролира сама себе си, както и всички останали, с които ще се конкурира. Официално новото държавно дружество ще се бори за решаването на два проблема - концентрираната собственост при данъчните складове и високите цени на горивата, поясни Владислав Горанов.

Сега близо 80% от данъчните складове в страната, които служат за внос на горива с отложено плащане на акциз, са собственост на "Лукойл". По този начин съществува възможност да се ограничи дейността на алтернативни доставчици, като им се откаже достъп до складовете, поясни финансовият министър. Затова първата задача на новата държавна компания ще е да получи лиценз от Агенция "Митници" за данъчен склад на базите си, за да може да ги предостави за ползване под наем на други компании. Това трябва да стане до 3 месеца. Според Емил Караниколов, ако се окаже необходимо, ще се строят и още складове. Това ще стане, ако наличните се запълнят и има искане от търговци за още капацитет.

Горанов определи темата като второстепенна, но плановете на правителството са да изгради верига от 100 бензиностанции, като обещанието е първите да заработят до пролетта на 2021 г., точно около предстоящите парламентарни избори. "Разликата от 30-40% в цената на отделните търговци ни кара да мислим, че има нужда държавата да се намеси", уточни Горанов. Държавата няма да може да печели от търговията с горива, коментира икономическият министър в първото правителство на Борисов Трайчо Трайков.

✓ Чуждите инвестиции се сринаха с 98% през март

Преките чуждестранни инвестиции у нас през март се свиха с 98% и достигат 2,1 млн. евро, докато преди година бяха 106,9 млн. евро, показват предварителните данни на Българската народна банка. Средствата, отпуснати от компаниите майки на дъщерните им дружества у нас, намаляват четири пъти за периода януари - март 2020 г. спрямо 12 месеца по-рано. Въпреки това те са една от основните причини за все пак положителния ръст на инвестициите в България за първото тримесечие. Другата причина е сравнително високото ниво на реинвестираната печалба у нас, която въпреки кризата, свързана с разпространението на пандемията в Европа, е по-голяма от тази за същия период преди година, показват данните от БНБ.

Най-устойчивите инвестиции - тези в дялов капитал, т.е. парите, с които се създават нови предприятия в страната, са отрицателни за първите три месеца и са в размер на -46,5 млн. евро, което все пак е далеч от отрицателните инвестиции в дялов капитал за същия период през 2019 г., когато без коронавирус се наблюдаваше 10 пъти по-голяма стойност.

Реинвестираната печалба достига 179,8 млн. лв., което е много предвид началото на кризата. За сравнение през първите три месеца от миналата година парите, които чуждестранните фирми са вложили от печалбата си, са с около 20 млн. евро по-малко. Най-много средства под формата на дялов капитал и реинвестиране на печалбата идват от Великобритания и Австрия. Нетният поток от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти в България пък стана отрицателен в размер на -0,3 млн. евро за първите три месеца от 2020 г., показват данните на БНБ. За сравнение за същия период през 2019 г. той е положителен и в размер на 2,2 млн. евро.

✓ Затварят регионалното министерство заради служител с коронавирус

Министерството на регионалното развитие и благоустройство ще е затворено за два дни, защото служителка от администрацията е заразена с коронавирус, потвърдиха за NOVA от ведомството. Жената е отишла на преглед и при тестване пробата се оказала положителна.

Работата в МРРБ обаче няма да спре, а ще премине на дистанционен режим. В сряда и четвъртък сградата на министерството ще бъде дезинфекцирана изцяло. Ще бъде направен план за тестване на всички служители, пише DarikNews.bg.

Това е второто министерство, което затваря за дни заради коронавируса. Преди седмица хигиенитска от екоминистерството даде положителна проба за COVID 19. По време на дезинфекцията в сградата на ул. "Мария Луиза", служителите работеха в подземната част на министерството. Тя е със собствен вход и всичко необходимо за изпълненията на задълженията.

✓ Полицията пази розите и черешите

С началото на розобера и на черешобера в Пловдивско започва специализирана охранителна и превантивна полицейска операция, информира регионалната медия "Марица". Полицейски екипи ще дежурят непрекъснато, включително и в тъмната част на денонощието, за да се гарантира спокойното прибиране на реколтата.

Охранителните дейности ще продължат до пълното прибиране на цялата селскостопанска продукция, информират властите. Маршрутите за изпълнение на надзора ще бъдат съгласувани с местната власт. Ежедневни обходи ще има в районите с розови и черешови насаждения, при пунктовете за изкупуване на реколтата и за наемане на работна ръка. Целта е да се подпомогне местната власт при опазването на селскостопанската продукция от престъпни посегателства.

Ще има и съвместни мерки с частните охранителни фирми, звената за самоохрана, както и с кметовете на населени места. Проведени са срещи с председатели на земеделски кооперации и представители на местната власт за надеждна охрана на складовите бази за съхраняване на селскостопанска продукция. Полските пазачи ще получат специални инструкции за координиране на действията с полицията.

При прибиране на реколтата и транспортирането са предвидени специализирани полицейски операции, които да ограничават рисковете от пътнотранспортни произшествия и инциденти с неукрепени товари. Такива операции ще се провеждат и с цел пресичането на кражби на животни и продукция.

✓ МВФ вече не очаква възстановяване на икономиката догодина

Пълното възстановяване на глобалната икономика от шока, причинен от коронавируса, ще отнеме много повече време, отколкото първоначално се очакваше, заявява ръководителят на Международния валутен фонд (МВФ) Кристалина Георгиева пред "Ройтерс". Тя подчертава и опасността от протекционизма, към който се насочиха някои страни в условията на пандемията.

Според Георгиева МВФ вече очаква само частично възстановяване през следващата година, тъй като свиването на глобалната икономика ще бъде по-тежко от очакваното. Тя казва, че данните от цял свят вече са по-лоши от предполагаемите и в резултат на това ще бъде нужно "повече време за пълния "рестарт" от тази криза". Очаква се МВФ да публикува нови глобални икономически прогнози през юни.

"МВФ е предоставил спешно финансиране за 56 държави от началото на кризата в размер на 21 млрд. долара и ще вземе решение за 47 допълнителни искания възможно най-бързо", допълва Георгиева.

Попитана за подновеното напрежение между САЩ и Китай - двете най-големи икономики в света, Георгиева призовава страните да поддържат отворена комуникация и търговски потоци, които да подкрепят глобалния растеж за десетилетия.

✓ От "Български пощи" щели да предлагат и застрахователни, и финансови услуги

Дружеството имало капацитет за допълнителни услуги

"Български пощи" АД може да започне да предлага и застрахователни, и финансови услуги. Това съобщи вчера пред БНТ транспортният министър Росен Желязков, под чиято шапка оперира държавната компания.

Желязков не даде допълнително подробности, но стана ясно, че според него дружеството има достатъчно капацитет да развива и други услуги освен вече вменените му да разпространява пощенските пратки, както и да отговаря за разпространението на печатните издания.

През февруари пощите получиха ексклузивното право и задължение да правят последното. Това стана буквално седмица след като веригата, свързвана с депутатата Деляна Пеевски - Lafka, прекрати своята дейност. Предполага се, че държавата работи по себестойност, а е сигурно, че ще се наложи и допълнително дотиране на разпространението на вестниците. Формалната цел на упражнението беше да се демонстрира, че държавата има ангажимент към свободата на словото и че иска да разбие частния монопол в разпространението.

Що се отнася до новите идеи, които Желязков представи - те изглеждат като продължение на сключения през 2018 година договор между "Български пощи" и "ЛевИнс", според който държавното дружество получи правото да продава полици за задължителна застраховка "Гражданска отговорност".

До момента обаче няма никаква конкретика какъв е планът за навлизане на този пазар на пощите. Още по-малко е ясно какви точно финансови услуги може да предлага компанията, на кого, от кога и т.н. От транспортното министерство са заявили пред изданието [eopotmic.bg](#), че когато има достатъчно информация, тя ще бъде публикувана на сайта на ведомството.

Що се отнася до разпространението на печата, министерството все още няма разчети какви са загубите от тази дейност и с колко точно ще се наложи тя да бъде дотирана от бюджета.

"През следващите няколко години приходите ще намаляват, а разходите ще останат същите. С увеличаване на разходите за персонал могат и да се увеличават", обясни министърът.

Припомняме, че "Български пощи" извършват разпространението на пресата през подизпълнител, а за обществената поръчка на стойност от 60 милиона лева се яви само един кандидат, който и закономерно спечели - "ВИП Секюрити". Тя и сега работи с пощите, като отговаря за превоза на инкасото на дружеството.

✓ Край на свободното придвижване към Великобритания

Свободното придвижване на работна ръка от ЕС приключва в началото на 2021 година

Три месеца и половина след Брекзита Долната камара на британския парламент прие закон, който слага край на свободното придвижване на работна сила от ЕС. За проектозакона гласуваха 351 депутати, 252 бяха против.

Съгласно новия регламент, от януари 2021 година работна ръка от страните-членки на ЕС, както и от Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария, вече няма да има свободен достъп до британския трудов пазар.

Неясно остава обаче какви критерии ще важат от началото на 2021 година. Засега има само планове за въвеждането на точкова система, която ще дава преимущество на квалифицираните специалисти. А вътрешната министърка Прити Пател заяви, че новата система щяла да помогне на Великобритания да овладее икономическите последици от пандемията от коронавирус.

Великобритания е зависима от чуждестранна работна ръка

Британската икономика е силно зависима от чуждестранна работна ръка, най-вече от Източна Европа. Мигрантите от страните в региона работят предимно в здравния сектор и в строителния бранш.

След 47 години членство, на 31 януари Великобритания напусна ЕС. До края на годината обаче важи т.нар. преходен период, в който европейските разпоредби остават в сила.

✓ ЕС одобри схемата за временна заетост

SURE ще осигури изгодни заеми до €100 млрд.

Съветът на ЕС прие вчера SURE - временна схема за краткосрочна заетост, която ще осигури до 100 милиарда евро под формата на заеми при благоприятни условия за страните членки.

Инструментът бе въведен от ЕС като част от пакета с мерки за спешна подкрепа за справяне с икономическите последици, причинена от COVID-19. Целта е да се помогне на хората да запазят работата си по време на кризата.

В общия бюджет на съюза няма предвидена сума за програмата, затова ЕК смята да изтегли общ европейски дълг в размер на 100 млрд. евро. Той ще бъде гарантиран с 25 млрд. евро от държавите членки. Гаранциите, издадени от всяка държава членка, ще се определят съобразно дела ѝ в БВП на съюза. Тъй като делът на България е 0.3%, тя би следвало да издаде гаранции на стойност 75 млн. евро, изчисли "Медиапул".

SURE дава възможност на държавите да искат финансова подкрепа от ЕС за финансиране на внезапното и драстично увеличаване на националните публични разходи, считано от 1 февруари, във връзка с националните схеми за работа с намалено работно време и подобни мерки, включително за самостоятелно заети лица, или във връзка с някои мерки в областта на здравето, и по-специално на работното място.

Инструментът за краткосрочна заетост е една от трите защитни мрежи за работните места и работниците, предприятията и държавите членки, договорени от Еврогрупата на 9 април. Общата стойност на тези мрежи е 540 милиарда евро.

Ръководителите на ЕС одобриха споразумението на 23 април и призоваха пакетът да започне да функционира от 1 юни.

Как ще бъдат осигурени парите

За да осигури на поискалите подкрепа страни финансова помощ при благоприятни условия, комисията ще набира средства на международните капиталови пазари от името на ЕС. Заемите по SURE ще бъдат подкрепени от бюджета на ЕС, а държавите членки ще предоставят гаранции в зависимост от своя дял в брутният национален продукт (БНД) на съюза. Общият размер на гаранциите ще бъде 25 милиарда евро.

Макар че всички страни от ЕС ще могат да използват инструмента, SURE ще действа като особено важна защитна мрежа за работниците в страните с най-тежко засегната икономика. Формално финансовата помощ ще се предоставя с решение, прието от съвета по предложение на комисията.

SURE ще започне да действа, след като всички държави членки предоставят своите гаранции. След това инструментът ще функционира до 31 декември 2022 г. По предложение на ЕК съветът може да реши да удължи срока на разполагаемост на инструмента всеки път за допълнителен срок от 6 месеца. Това ще става, ако продължават да са налице тежките икономически смущения, причинени от пандемията от коронавирус.

[Cross.bg](#)

✓ **Петя Аврамова: Днес всички служители на министерството ще бъдат тествани**

„Имаме служител с положителна проба за COVID-19, въпреки че от самото начало сме взели всички протиепидемични и хигиенни мерки. Създадена е организация за пълна дезинфекция на сградата, като по график всички служители на министерството ще бъдат тествани“, каза министър Петя Аврамова в ефира на NOVA.

Тя допълни, че е създадена добра организация за дистанционен режим на работа. Дори и в деловодната система на министерството ще може да се работи от разстояние.

„Служителката няма симптоми, чувства се добре и следва всички предписания на РЗИ София. Днес ще бъдат направени пробите на всички служители на 3 места в София. Тези, които са с отрицателна проба ще се върнат отново на работните си места“, допълни Аврамова.

Министерството на регионалното развитие и благоустройство ще бъде затворено за два дни, тъй като служителка от администрацията даде положителна проба за COVID-19.

✓ **Отбелязваме Световния ден на пчелите**

Днес отбелязваме Световния ден на пчелите. Празникът е през месеца с най-голямата активност в растежа на пчелните семейства. В този период броят им се увеличава до такава степен, че колонии се роят, което е естественият им начин на репродукция.

Денят е обявен през 2017 г. с цел да се информира обществеността за значението на пчелите и пчелните продукти, както и защитата на застрашените от изчезване пчели.

В столицата в "Музея на пчелата" ще бъде представена система от камери и специална платформа за наблюдение на пчелите онлайн.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Сутрешен блок“

- След извънредното положение - здравният министър Кирил Ананиев
- Голямото отваряне - какво следва - гост Валери Симеонов
- Как ще приключи учебната година - заместник-министър Таня Михайлова
- Къде се крие коронавирусът - проф. Ива Христова
- Мъртва риба край брега на Варненското езеро - каква е причината?

Нова телевизия, „Здравей България“

- Без 14-дневна карантина при пътуване до Гърция и Сърбия. И при какви условия ще отворят закритите ресторанти. В студиото - министърът на туризма Николина Ангелкова.
- COVID-19 и в строителното министерство. Как ще продължи работата на ведомството?
- За атаката на президента към управляващите, битовата престъпност и мерките за излизане от кризата. Говори Искрен Веселинов от ВМРО.
- "Левски" - оттук накъде? Коментират Тити Папазов и Степан Хиндлиян.
- Пътници без маски във влаковете. Какви са санкциите? Румен Бахов проверява на живо.
- Мерки срещу вируса и в такситата. Защитени ли са пътниците и шофьорите?
- Без водоноски в Хасково. След 3-годишна забрана водата вече е годна за пиене. Как изчезна уранът?
- Стотици килограми мъртва риба на брега на Варненското езеро. На живо - кой е виновен за замърсяването на водите?
- Големият победител в осмия сезон на "Като две капки вода". Ексклузивно: Фики Стораро в студиото на "Здравей, България".

✓ **Преглед на печата**

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Радев втрещи Борисов с 600 000 умрели, той като "позитивен човек" му върна 770 000 бебета

в. Труд - Каре лидери отвори Балканите

в. Телеграф - Правят изолатори в забавачките

в. Монитор - Гешев: Божков и Василев играят един и същ сериал.

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Само 1/3 от милиарда по 60/40 ще бъде усвоена
- в. 24 часа - За първи път: Оздравелите повече от заболелите. Облекчават болниците
- в. Труд - Без следобеден сън в детските градини
- в. Труд - Търговци надуват двойно цената на черешите
- в. Телеграф - Пътуваме до Гърция и Сърбия без карантина от 1 юни
- в. Телеграф - Главният прокурор Иван Гешев: Сериалът Васил Божков вече съм го гледал с Цветан Василев
- в. Монитор - Отварят детските градини на 22 май
- в. Монитор - Инкасаторите на парното идват с маски и ръкавици.

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Веселин Марешки, лидер на партия "Воля": От 3 г. говоря за държавни бензиностанции, добре е, че ме чуха
- в. Труд - Георги Василев, шампионът с „Етър“, "Левски" и ЦСКА, ексклузивно за "Труд": Футболът ни без един от грандовете ще е катастрофа
- в. Телеграф - Заместник-директорът на ГДБОП старши комисар Любомир Янев: Колумбийци щяха да дойдат у нас, за да извличат кокаина
- в. Монитор - Доц. Велизар Шиваров, имунолог и университетски преподавател: Имунитетът към коронавируса след преболедуване е 2-3 години

Водещи анализи

- в. 24 часа - Яко ще мрем! Не от вирус, от диви шофьори
- в. Труд - И умната с книгите
- в. Телеграф - Ракията като алиби в пандемията
- в. Монитор - Децата не са виновни, така ги възпитаваме.